

PROGRAMA No. 0458

ROMANOS

Cap. 1:24 - 32

Ñakontinua ko árape ñande estudio kuatione'ë Romanos apóstol Pablo ohaiva'ekue capítulo 1 pegua. Pe programa ohasava'ekuépe ñañe'ëkuri umi 7 mba'e ñande gueraháva pytũmby gotyo rehegua, ha jahechákuri pe séptimo ha ipahaiteguáva, upe ogueraháva kuimba'epe ñehundi rape gotyo. Versículo 23pe he'i, kuimba'e omyengoviahague Ñandejára reko mimbipa opave'yva, yvypóra omanova'eräva ra'angáre, guyra ra'angáre, tymba ipy irundýva ha mbói ra'angáre. Ja'ékuri avei kuimba'ekuéra heko ky'aveha, ombojojávo Ñandejárape peteĩ guyra, térä tymba rehe. Griego kuéra ojapo itupä gua'ukuéra ojoguáva kuimba'e ra'angápe. Asirio ha egipcio kuéra katu, itupä gua'ukuéra ojogua tymba, guyra ha mboikuérape. Romano kuéra katu, ombojehe'a kuimba'e mymbakuéra ndive.

Idolatría, ro'e haguéicha, ha'e ñeha'ä oñeme'ë haguä tova Ñandejárape, upekuévo ha'e ñemoi hese. Pe ñemoha'anga ipyahu. Kuimba'e ypykue ndojapoiva'ekuekuri. Ko'ágägua kuimba'e ha kuimba'e ypykue ndojojoguáiri. Kuimba'e ypykue, ha'eva'ekue monoteísta. Pe idolatría heñóikuri upéi. Bíbliape, tupä gua'üre oñe'ë ñepyrü Raquel rembiasápe, omondáro guare itúva tupä gua'u. Avei, jajuha libro Josué, capítulo 24, versículo 2pe, upépe ñamoñe'ë kóicha: *“Ha he'i chupekuéra Josué: Kóicha he'i Ñandejára Israel Jára: Yma pendé rukuéra ypykue Abraham ha Nacor ru, Taré oikóramo Eufrates ysyry mboypýri, omomba'eguasuva'ekue ambue tupä.”* Rehenduháicha, kuimba'e oguejy, ojupi rangue. Heta umi ta'anga gua'u kuimba'ekuéra ojapova'ekue, ivaieterei rasa.

Ymaite guare táva Efeso, oíva'ekue imperio romano ñesämbyhy poguýpe, ohupytyva'ekue jepokuaa tuichavéva ambuekuéra távagui. Upeichavéramo jepe, umi upépe oikóva omomba'eguasuva'ekue ta'anga gua'u vaietépe, ikatu'yva ñaimo'ä. Diana tupäópe, ha'eva'ekue peteíva umi 7 maravilla mundo antiguo pegua, upépe ojejuhúkuri Diana ra'anga. Umi oguahéva'ekue upe tupäópe osapukaiva'ekue: ¡Tuichaite Diana efesio kuéra mba'éva!

he'iháicha Dr. Lucas libro Hechos, capítulo 19, versículo 28pe. Diana ndaha'eiva'ekue ta'anga iporaitéva escultura griega pegua. Ha'eva'ekue sy oñangarekóva mitäkuñanguérare. Orekoa'ekue tridente ipópe ha peteĩ garrote ambue ipópe. Iñañava'ekue. Tembiapo ky'a ojejapo py'yiva'ekue upe tupäópe. Tembiapo ky'a vaiete ojejapova'ekue upépe. Ha'ekuéra omoambuékuri Ñandejára heko mimbipáva, kuimba'e ra'angáre. Pablo he'íkuri umi ateniensepe, ndaikatuha omoha'anga Ñandejárape. Pe idolatría rupive niko oñeñcha'ä oñemoha'anga Ñandejárape. Upéva ha'e ñemoi Ñandejárare.

Ko'ágä ha'éta peteĩ mba'e omoñandu vaítava hetápe, umi hermano ohecha poräva ko mba'épe, ha añetehápe niko jaguerohory jahechávo umi cuadro oje'ehápe oíha Jesús ra'anga. Pablo he'i amoite 2da Corintios, capítulo 5, versículo 16pe: *“Upévore ore ko'ágä noroma'évéima avavére yypóra rekópe. Ymave roma'éva'ekue péicha Crístore, ko'ágä katu nahániri véima.”* Ha'e, ko'ágä, pe Cristo oíva verapýpe ha ndojoguái ni michĩmi umi ta'anga jahecháva cuadro kuérape ha oñemosäingóva pared rehe. Cristo oikéramo nde rógape, angirü che rendúva, nde reñesüva'erä Henondépe. Aníkena eapo'i Ñandejárape reguerekóvo peteĩ cuadro vaicha oíhápe Ha'e.

Kuimba'e oñemomombyry Ñandejáragui religion rupive. Sir William Ramsey, ha'ékuri máva ndojeroviaiva'ekue Ñandejárare, ohaíkuri kóicha tembiapo hérava: *“Las Ciudades del Apóstol Pablope”* He'i ha'e: “Che ahechakuaa ha amombe'u ko'ágä, umi amoñe'éva'ekuégui ndaipóri mba'eve omoañetéva umi suposición moderna historia religiosa pegua, uvei oí hetave omoañetéva Páblope. Oimeraëichagua evidencia oíva, ndahetái jepe, ohechauka historia religión kuimba'ekuéra apytépe ha'e historia degeneración rehegua...”

Pe Canon Liddon, he'i porä: “Opa añete religión rehegua ndojejapóiva ipype he'íva oho ñehundi rape gotyo.” Angirü che rendúva, kuimba'e kuéra ojevyva'erä Ñandejára Oikovéva ha Añetévape. Ñamoñe'ë ko'ágä Romanos capítulo 1, versículo 24:

Romanos 1:24 “...ha ojapo ojuehe mba'e oporomotíva.”

Ko'ä ñe'ë oje'e mbohapy jey ko capítulo, versículo 26 guive, 28 peve. Jajuhu avei Antiguo ha Nuevo Testamento. Jajuhu Salmo 81, versículo 12pe, avei libro Hechos de los apóstoles, capítulo 7, versículo 42pe. Angirü che rendúva, Ñandejára ndohejái kuimba'épe, kuimba'e raë oñeme'ë mba'e vaípe.

Pe teko ky'a ha teko ñemotĩ reko ou idolatríagui. Ikatu iporäve ja'e pe idolatría ha inmoralidad vaiete ou oñemboykégui Ñandejárape. He'i ko'ápeDice aquí: *“Ñandejára oheja chupekuéra.”* Ko'ápe jajuhu actitud positiva ha ndaha'ei actitud casual. Peteĩ angaipa rapykuéri ou ambue angaipa rapykuéri oñapytĩ meve kuimba'e korasö. Apóstol Pablo ohaíkuri amo Efesios, capítulo 4, versículo 19pe: *“Notivéigui mba'evégui, oñeme'ë opaichagua mba'e vaípe ha heko ky'ápe ndaikatúi ojejoko.”* Kóva ha'e mba'e vaiete, ha katu ha'e yvyporakuéra rembiasa. Pe juicio ama rehegua avei Sodoma ha Gomorra ñehundi oñe'ë ko mba'e vaiete rehe. Umi religion kañymby oíva'ekue Greciape henyhëteva'ekue teko ky'águi. Haihára Hebreos pegua he'i capítulo 10, versículo 27pe: *“Pe ñembojovake jakyhyjeha ha pe tata rendy ohundipava'erä Ñandejára rayhu'yhakuérape mante opyta ñandéve.”* Jahasa ko'ágä Romanos, capítulo 1, versículo 25pe:

Romanos 1:25 “...Ñandejára Ijapoharépe, ha ojererohoryva'erä opa árape. Amén.”

Ko versículo oñepyrühápe he'i: *“...Ñandejára mba'e añetegua rangue, oheka hikuái mba'e japu...”* Ikatu ja'e ohejahague Ñandejárape ha oho Satanás gotyo, ha'éva japu apohare ha pe idolatría ru. *“Ha ombojerovia ha omomba'eguasú umi mba'e Ñandejára rembiapokue...”* Kóva ha'e pe idolatría oporogueraháva tembiapo tajasúpe. Pe kuimba'e inmoralidad katuete ojehechakuaa sexo rupi. Heta Iglesias ko'ágä rupi odefende okondena rangue pe perversión. Ñandejára oheja chupekuéra omoambuégui Ñandejára añetegua japu rehe. Ha versículo 26pe he'ive:

Romanos 1:26 “...ojererekouka rangue hekópe, ohasa hekopegua'yme.”

“...umi tembipota oporomotiva reheve,” – Umíva niko tembipota hendape’ý ivaietéva. Upéva ohechauka mba’eichaitépa oho vai yvyporakuéra, ko’ápe he’i oikomaha upéicha ndaha’éi oipota reívante. Tembipota hendape’ý ha’ékuri griego kuéra rekove rehegua. Verapy orekova’ekue Grecia ohasapa. Ha’ekuéra ojaopókuri tembiapo hendape’ý ha umi mba’e ohundíkurí Greciape.

He’I pe versículope: “...ikuñakuéra jepeve...” Ko’ã ñe’ë ohechauka mba’eichaite pevépa oñehundi hikuái. Kuña niko upe heko potímievéva ha upe noñeme’ëvéiva teko hendape’ýme, ha katu, oñeme’ë vove teko hendape’ýmeguápe, hembiapo ky’ave kuimba’égui. Ha Romanos capítulo 1, versículo 27pe he’i:

Romanos 1:27 “...oñandu asy hetépe voi, ñenupä ouva chupekuéra heko vaikuére.”

“...upéicha avei kuimba’e, ojei kuña jerereko hekopeguágui,” he’i ko’ápe. Joavy kuimba’e ha kuña apytépe niko sexual. Kóva ohechauka mba’e hypy’üve oguejyha yvyporakuéra. Literatura yma guare henyhë tembipota ha tembiapo hendape’ýmeguágui, upéva ojehechakuaa upérö ojejapo py’ýihague. Ni Pilato nokondenáikuri. Tembipota hendape’ý oñakärapu’ä jey ko’ágä rupi. Upéva ohechauka maymáva oñemomombyryha Ñandejárargui.

Versículo 26pe, apóstol Pablo ombovevúi vaicha kuñanguéra angaipa, ha katu, ko’ápe oñe’ë porä hembiapokuérare; he’i: “hendy tembipota vaípe ojuehe”. “Lascivia” niko ñe’ë originalpe ojepurúva ko’apente, ha he’ise ñeha’ä ndetuicháva ogehupyty haguä mba’e ojeipotáva. Ko’ã ñe’ë: “Kuimba’e kukimba’e ndive ojapo mba’e oporomotiva” he’ise tembiapo vaiete hendape’ý. Ha’e poliomiélitis espiritual. Ha’ekuéra ohupyty hembiapokue rapykuere. Jahasa ko’ágä versículo 28pe:

Romanos 1:28 “...ojapo haguä ojapo’ýva’erä.”

“Ndoikuaaséi rupi Ñandejáragui, Ha’e oheja chupekuéra hemiandu vaípe, – apytu’ü osë vaiva’ekue examenpe – ojapo haguä ojapo’ýva’erä.” Kóva ha’e tenda pahaite kuimba’e ho’ahague. Ndaikatuvéima ohechakuaa upe ivaíva oĩ porävagui. Máva he’íva ikatuha ha’e Ñandejára ra’y oiko aja tembiapo ky’a reheve ha angaipa ruguápe, nombotavýi avavépe, chupete voi oñembotavy. Nde reiko ramo tembipota hendape’ý reheve, angirü che rendúva, eju Cristo rendápe, Ha’e ome’ëta ndéve säso. Jahasa ko’ágä versículo 29 al 31pe:

Romanos 1:29-31 “...ndohayhúi avavépe, ndoporoporiahurerekói.”

Upe ja’eva’ekue mboyveve ombohape angaipa tysýi jajuhúva ko’ä versículope. Ko’áva ha’e angaipa ojehecháva diario kuéra títulope. Peteĩ profesor Instituto Bíblico pega, he’íva jepi hemimbo’ekuérape ojogua haguä oimeraëichagua diario, upéi toguapy ha tojesareko umi título kuérare, ha ojuhúta angaipa kuéra oñe’ëva ko’ä versículo. Péicha niko oĩ ko’ága ko yvy jere. Mboy tiempovépa Ñandejára orekóta paciencia ñane ndive ohejávo ojejapo angaipakuéra? Ha’e niko ojusgákuri tetänguera hembiapo hendape’ýva’ekuépe ymave.

Ko’ápe jajuhu 21 angaipa vaiete. Ijetu’u ñamohenda haguä. *“Henyhë hikuái...”* he’ise ha’ekuéra ojapoha oimeraëichagua ha opaichagua tembiapo ky’a. Jahechakuaamína ko’ágä peteĩteĩ umi angaipa:

Ñepyrürä jaguereko: *“...opaichagua teko joja’ý.”* Ko’ä ñe’ë omoinge ipype heta mba’e. Evangelio oikuave’ë teko joja kuimba’épe, ndoguerekóiva mba’eve Ñandejára ojeruréva; *“opaichagua teko joja’ý”* oñemoĩ Ñandejárame.

Pe ñe’ë: *“...fornicación,”* ndajajuhúi umi manuscrito iporävévape. Añetehápe, noĩriva’erä ko’ápe.

Moköiha mba’e, jaguereko *“...teko pochy,”* he’iséva opaichagua tembiapo aña.

“Kuimba’e py’águi niko osë mba’e ivaíva, jejuka, ñemyakärati, teko vai, monda, japu ha ñe’ë rei hapicháre.” Upéicha jajuhu Marcos, capítulo 7, versículo 20 ha 21pe.

Mbohapyha mba’e, jaguereko *“...teko pota rei,”* he’ise máva oipotaveha avei oñomoirü pe ñe’ë ojepurúva *“teko ky’ápe guarä.”* Apóstol Pablo, kuatiañe’ë Colosenses, capítulo 3, versículo 5pe, ohenói *“idolatría.”* He’i upépe apóstol Pablo: *“Pejuka aipórö, opa yvy rehegua oíva pende pype: avave ani itie’y kuña ndive, ha ani ojapo mba’eve icy’áva, ani oho imba’e andu rei ha hembipota vai rapykuéri, ha ani oñembotyryryka takate’yre (ha’énteva avei ta’änga rei ñemomba’eguasú).”*

Irundyhápe jaguereko: *“...teko aña,”* he’iséva opaichagua *“tembiapo ky’a hendape’y.”*

Poha mba’e: *“...oipota pe hapicha oguerekóva,”* Kóva ohechauka angaipa tysýi. Ha’ekuéra henyhë ko’ä mba’égui. Máva ndovy’ái ohechágui hapicha oguerekoha upe ha’e ndoguerekóiva.

Poteiha hendápe, jaguereko: *“...oporojuka.”* Ko’ápe he’ise temimo’ä jejuka rehegua. Kóva omoañete upe Jesucristo he’iva’ekue amo Mateo, capítulo 5, versículo 21 ha 22pe, upépe he’i: *“Peë peikuaa yma oje’ehague pende ypykuérape: Aníke reporojuka. Pe oporojúkava oñembojovakeva’erä. Che katu ha’e peëme: Opavave oñembojovakeva’erä ipochy haguére hapicha ndive. Ha oimérö he’iva hapichápe “nde výro” upéva ojereraha va’erä karaikuéra renondépe. Ha pe he’iva hapicháre “Nde aña ra’y” upéva ohóta ochyryry aña retäme.”*

Poköiha mba’e jajuhúva niko: *“...ojapo sarambi.”*

Poapyha mba’e jaguereko: *“...oporombotavy.”* Añetehápe upéva ha’e ñuhä mbarete. Ha’e ñeha’ä ha jepy’amongeta máva oja póva oporombotavy haguä.

Porundy mba'e jajuhúva niko: "...iñaña," upéva ha'e kyre'y tembiapo aña peguarä, upéva he'ise opaite mba'ente voi ohecha vaipa.

Paha mba'e jajuhúva niko: "...iñe'ë rei," he'ise umi ogueraháva marandu kañyhapete, taha'e japu téra añete, ombyai haguä hapichápe. Ambue ñe'ë niko "chismoso."

Patei mba'e hina: "...oñe'ë vai hapichápe," he'ise umi "oñe'ëva ñaña reheve." Upe máva ha'ekuéra oheja vaiseha ikatu oi ijypýpe.

Paköi mba'e jajuhúva niko "...ndaija'ei Ñandejárare," ko'ápe he'ise ha'ekuéra ohechauka ha omombe'u ndocha'eiha Ñandejárare.

Paapy mba'e: "...jejahéikuaa," téra "omomaräva."

Parundy mba'e niko "...oñembotuicha," oimo'ä ha'eveha ambuekuérargui.

Papo mba'e jajuhúva niko: "...ojererovu." He'ise "ñe'ëngatu, juruguasu." Ou ñe'ë he'iséva máva oiko reíva opa rupi "vagar". Upévagui osë pe vagabundo téra impostor.

Papotei mba'e jajuhúva niko: "...ojepy'amongeta angaipa ojavova'eräre," téra "ipy'a'e tembiapo añarä," umi ohekáva tembiapo vai mante ojapo haguä.

Papoköi mba'e niko: "...naiñe'ërendúi ituvakuérape," téra "opu'ä ituvakuérare." Kóva ohechauka ñepu'ä ndetuicháva yvyporakuéra apytépe. Peteíva umi Mandamientos ha'evéva – pe cuarto Mandamiento, –ñe'ërendu tuvakuérape. Pe sociedad oñemopyrenda ko Mandamiento rehe.

Papoapy mba'e niko "...ndoikuaaséi mba'eve," ikatu avei ja'e "iñapytu'ü oïha pytümbýpe" upe ñe'ë jajuhúkuri versículo 21 pahápe, ko capítulo 1pe.

Paporundy mba'e jajuhúva niko: "...opyrũ iñe'ëre".

Moköipa mba'e jajuhúva niko "...ndohayhúi avavépe" térä "ndorekói mborayhu." Pe ñe'ë "implacables" ndaipóri umi manuscrito iporävévape.

Ha moköipa peteïme jajuha: "...ndoporoporiahurerekói" térä "ipy'a ñaña."

Ko'ä mba'e ohechauka mba'eichaitépa oñehundi yvyporakuéra. Oï he'ítava: "Upéva añete, rohechakuaa heta ojaopoha tembipota vaiete, ore ningo orekatupyry, ore py'a porä, roho Iglesiape ha añetehápe noroikotevëi peteï Salvador ore reko potĩ ha ore py'a porägui." Angirũ che rendúva, ehejamína toro'e ndéve heta tapicha iñañavéva ko yvy ape arigua niko ha'eva'ekue miembro Iglesia pegua. Angirũ che rendúva, nde reikotevë Jesucristo rehe nde Salvador ramo. Maymáva oikotevë peteï Salvador. Jesucristo'ÿre ndaipóri esperanza. Ñamoñe'ë ko'ágã Romanos, capítulo 1, versículo 32:

Romanos 1:32 "...ojuhu porä katu, ambuekuéra ojapo ramo ko'ä mba'e."

"Ha'ekuéra oikuaa porä Ñandejára he'íma hague –térä Ñandejára tekojoja – umi ko'ä mba'e ojaopóva omanova'eräha. – upéva he'ise, hi'arikuéra ho'áta jehavira angaipa rehegua yvágaguigua– Ha upéicharö jepe, ojaopónte ohóvo hikuái –ha'ekuéra ojapo py'ÿiete, – ha ojuhu porä katu, ambuekuéra ojaopóramo ko'ä mba'e."

Dr. Stifler he'i ko versículope oñembyatypaha upe ojehaiva'ekue versículo 18 guive. "Kuimba'ekuéra oikuaa Ñandejára rembipota ha upeichavéramo jepe, oñemoï Ñandejárame ojaopóvo py'ÿiete tembiapo hendape'ÿ vaiete, avei ojepopete ha oguerohory umi ojaopóvape

ko'ä tembiapo hendape'ÿ. Ha'ekuéra oñemohatä angaipápe, upéva ohechauka heko tajasu."

Upévare niko, apóstol Pablo notíri omombe'u haguä Cristo marandu porä. Ñandejára marandu porä añoite ome'ëgui salvación. Juan, capítulo 14, versículo 6pe, jajuhu Jesucristo he'iva'ekue Tomáspe: *"Che hína upe tape, upe añete ha upe tekovete. Che rupi mante ikatu oñeguahẽ che Ru rendápe."*

Upeichaite, angirü che rendúva, Ñandejára marandu porä añoite ome'ëkuua salvación. Ha upe ome'ëva salvación, ha'e Jesucristo, Ñandejára Ra'y eterno. Roipepirü ko aravópe reñemboja haguä Jesucristo rendápe, ejerovia hese ha toiko chugui nde Todosuficiente Salvador personal. Ko'ápe opa pe capítulo 1, kuatione'ë ohaiva'ekue apóstol San Pablo Roma guakuérape. Jahechákuri ko'ápe Pablo omyesakäha mba'eichaitépa tuicha angaipa yvyporakuéra apytépe. Apóstol Ndohechakuaái kuimba'e ha'eha angaipa apoha, uvei, kuimba'e ohejahague Ñandejárape ha hembipota. Upéva ogueru Ñandejára pochy ha jehavira. Ñandejára pochy uguahẽ hu'áme oheja reívo chupekuéra. Upémarö kuimba'e oñehundive teko ky'ápe. Upe jajuhúva capítulo 1pe, ohupyty maymáva yvyporakuérape, upéva he'ise, angirü che rendúva, ñande rupytyha ndéve ha chéve avei.

Pe programa outavape, Ñandejára pytyvö rupive ñañepyrüta jaestudia pe capítulo 2, upépe apóstol Pablo oñepyrüvo pe capítulo, ohechakuaa oimeraëva kuimba'e oñcha'äha ijehegui oñembohekojoja. Oimeraë kuimba'e oimo'äva tuichaveha ambuekuéragui ha ojusga hapichápe, upéva máva iñapytu'ümegua, ohechakuaa'ÿre judíopa térä gentil. Ha pe capítulo opakuévo, Pablo ohechakuaa judío kuérape. Apóstol Pablo ohechaukáta Ñandejára ojusgataha umi oñembohekojojavape, avei umi religiosope. Upéva, ñanera'arö, ñande estudio Romanos capítulo 2pe. Romokyre'ÿ oremoirü haguä. Jajojuhu jey peve. Ñandejára tanderovasa ndéve ha nde rogaguápe avei!